

Pécsi Ítéltábla

Pf.III.20.061/2021/9. szám

A felperesek:

felperes1 (cím1) I. rendű;
felperes2 (cím2) II. rendű;
felperes3 (cím3) III. rendű;
felperes4 (cím2) IV. rendű;
felperes5 (cím2) V. rendű;
felperes6 (cím2) VI. rendű;
felperes7 (cím2) VII. rendű;
felperes8 (cím3) VIII. rendű;
felperes9 (cím3) IX. rendű

A felperesek képviselője:

ügyvéd1 (cím4)
ügyvéd2 (cím4)

Az alperes:

alperes1 (cím5)

Az alperes képviselője:

ügyvéd3, cím6)

Az alperes érdekében beavatkozó:

ügyvéd4 (cím7) által képviselt beavatkozó1 (cím8)

A fellebbezési kérelmet előterjesztő fél:

felperesek 57. sorszám alatt
alperes 58. sorszám alatt

A per tárgya:

személyiségi jogi igények érvényesítése

Az elsőfokú bíróság:

Zalaegerszegi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

5.P.20.275/2019/56. számú ítélet

Í t é l e t

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét – a per főtárgyát érintő fellebbezett részében – helybenhagyja.

A kereseti eljárási illeték megfizetésére vonatkozó részében részben megváltoztatja, és mellőzi az I.-III. rendű felperesek feljegyzett kereseti eljárási illetékben való marasztalását.

Kötelezi az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felpereseknek mint együttes jogosultaknak 756.600 (hétszázötvenhatezer-hatszáz) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Kötelezi az I.-III. rendű felpereseket, hogy fizessenek meg az államnak – az állami adóhatóság külön felhívására – személyenként 160.000 (egyszázhatvanezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az I. rendű felperes házastársa, a II.-III. rendű felperesek szülője és a IV.-IX. rendű felperesek nagyszülője elhunyt az alperesi kórházban 2017. június 15. napján öngyilkosságot követve elhunyt. A néhai gyógyszerrel egyensúlyban tartott magasvérnyomás-betegségben, mérsékelt vércukor emelkedéssel járó cukorbetegségben, érlemeszesedésben, mérsékelt fokú demencia és depresszió megbetegedésben szenvedett. Betegségei előrehaladott jellegűek voltak, a teljes gyógyulás esélye nem állt fenn. A belgyógyászati jellegű betegségei jelentősen nem korlátozták, de a pszichés zavar életét elnehezítette, kiüresítette, előreműteltette.
- [2] A kórházba kerülése előtt többször zavarttá vált, téves eszméi léptek fel, éjszakánként a lakásában nyugtalanul járkált, öngyilkossági készítése volt. A hozzátartozói ezért 2017. június 12. napján az alperesi kórházba szállították, ahol a pszichiátriai osztályra vették fel közepes depressziós epizód kórismével. A felvételkor letargikus, de tiszta tudatú volt, környezetével együttműködött, úgy nyilatkozott, hogy nem kíván öngyilkos lenni. Nem zárt, hanem nyílt osztályon került elhelyezésre, Frontin nyugtatót kapott, ennek ellenére lelki, pszichikai állapota egyre romlott, amelyet a hozzátartozói észleltek. A II. rendű felperes az édesapjával folytatott telefonbeszélgetést követően, 2016. június 15-én este telefonon jelezte az ügyeletes nővérnek, hogy édesapja azt mondta neki: „többet ne hívja, mert többet nem lesz”. alkalmazott ápoló ekkor megnézte beteget, de miután rajta zavartság jeleit nem észlelte, a hozzátartozót megnyugtatta, az ügyeletes orvos értesítését sürgősségnek találta. Éjszaka a nővér a pult mögött lefeküdt, nem vette észre, amikor a beteg a szobáját elhagyta. elhunyt a pszichiátriai osztály lezárt ajtaját kifeszítette, és onnan kijutva öngyilkosságot követett el.
- [3] A felpereseket hozzátartozójuk halála, annak körülményei, a gyász, a fájdalom, a család egységének és harmóniájának elvesztése nagyon megviselte.

- [4] A felperesek keresetükben személyiségi jogaik megsértésének megállapítását és az alperes kötelezését kérték az I. rendű felperesnek 7.000.000 forint, a II.-III. rendű felperesnek személyenként 5.000.000 forint, a IV.-IX. rendű felpereseknek személyenként 1.000.000 forint sérelemdíj és késedelmi kamata, valamint a temetés, a halotti tor, a gyászruha költségének, valamint a közjegyző előtti hagyatéki eljárással és az előzetes szakértői eljárással felmerült, összesen 831.073 forint vagyoni káruk megtérítésére. Keresetüket arra alapították, hogy az alperes az eleve öngyilkossági szándék miatt felvett hozzátartozójuk megfelelő felügyeletét annak ellenére nem biztosította, hogy konkrét öngyilkossági szándékaról a család telefonon az ügyeletes nővért tájékoztatta, emellett a nagyobb dóziszú szorongáscsökkentő gyógyszer alkalmazását is elmulasztotta. A megfelelő felügyelet hiánya okozati összefüggésben áll a bekövetkezett halálos eredménnyel, amely a család egységét megbontva személyiségi jogaik sérelmét eredményezte, és a sérelemdíj, valamint a halálessettel szükségszerűen felmerült vagyoni káraik megtérítése iránti igényüket megalapozza.
- [5] Az alperes és a beavatkozó ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték. Az alperes állította, hogy a felperesek hozzátartozója esetében alkalmazott kezelés megfelelő volt, halála nem az alperesi ellátással összefüggésben következett be, arra akkor is sor került volna, ha zárt osztályon helyezik el, vagy a szorosabb felügyeletét biztosítják. A felperesek károsodását nem kellett előre látnia, személyiségi jogaikat nem sértette meg, így az egyébként is eltúlzott összegben megjelölt sérelemdíj iránti igényük nem megalapozott, vagyoni káraik pedig a halálessettel nem állnak okozati összefüggésben.
- [6] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes megsértette a felperesek teljes és háborítatlan családi élethez való jogát azzal, hogy hozzátartozójuk, néhai elhunyt gyógykezelése során öngyilkosságát nem akadályozta meg. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 5.000.000 forint, a II.-III. rendű felpereseknek személyenként 3.000.000 forint, a IV.-IX. rendű felperesnek személyenként 1.000.000 forint sérelemdíjat és a fenti összegek 2017. június 16. napjától számított késedelmi kamatát. Kötelezte továbbá az I. rendű felperesnek 365.433 forint, a II. rendű felperesnek 20.000 forint, a III. rendű felperesnek 325.640 forint, a IV.-IX. rendű felpereseknek személyenként 20.000 forint vagyoni kártérítés és azok késedelmi kamata, valamint a felperesek mint egyetemleges jogosultak részére 1.007.590 forint perköltség megfizetésére. A keresetet ezt meghaladóan elutasította, és az I.-III. rendű felpereseket személyenként 120.000 forint feljegyzett kereseti eljárási illeték, az alperest 283.893 forint állam által előlegezett költség megfizetésére kötelezte.
- [7] Az ítélet indokolásában felhívta – egyebek mellett – a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.), 2:51.§-át, 2:52.-2:53.§-ait, 1:4.§-át, 6:518-6:519.§-ait, 6:521-6:522.§-ait, valamint az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eü.tv.) 77.§ (3) bekezdését és 119.§-ának (3) bekezdését. A közjegyzői eljárásban beszerzett és a felperesek indítványára felhasznált igazságügyi orvosszakértői véleményt a kiegészítést követően minden szempontból aggálytalannak találta, és a szakvéleményben foglaltak alapján úgy ítélte meg, hogy az alperes a felperesek hozzátartozójának gyógykezelése során nem az elvárt gondossággal és körültekintéssel járt el. A szorongásos tünetekkel felvett betegnek nem biztosított megfelelő dóziszú szorongásgátló gyógyszert, a zárt osztályos elhelyezését elmulasztotta, illetve a nyílt osztályos elhelyezés mellett a szoros megfigyelését nem biztosította. A hozzátartozó telefonhívását a nővér nem jelezte az ügyeletes orvosnak, aki intézkedhetett volna a zárt osztályos megfigyelésről, illetve a nyílt osztályon a nővér nem végezte kellő alaposággal a beteg figyelemmel kísérését, akinek így lehetősége volt öngyilkossági szándékát megvalósítani.

- [8] Figyelemmel arra, hogy a megfelelő terápia és figyelem esetén a betegnek az öngyilkosságra esélye nem lehetett volna, az alperes teljes felelősséggel tartozik a felpereseket ért személyiségi jogsértésért és vagyoni károkért.
- [9] A felperesek személyiségi jogi sérelmét abban látta, hogy családtagjuk halálával elveszett annak a lehetősége, hogy teljes családban, kiegyensúlyozottan, harmóniában éljenek. Az elsőfokú bíróság számba vette az egyes felperesek által elszenvedett hátrányokat, értékelte az elhunyt családban betöltött szerepét, de szem előtt tartotta azt is, hogy a hatvankilenc évesen elhunyt hozzátartozójuk nem volt egészséges, a felperesek az elkövetkező időszakban várhatóan nem a hozzátartozójuk segítségére számíthattak volna, hanem nagy valószínűséggel őket terhelte volna hozzátartozójuk támogatása, gondozása és ápolása. Mindezek alapján az elszenvedett sérelemmel arányos és a kialakult ítélkezési gyakorlatnak megfelelő sérelemdíjat a túlélő házastárs tekintetében 5.000.000 forintban, a gyermekek vonatkozásában 3-3.000.000 forintban, az unokákat illetően személyenként 1.000.000 forintban állapította meg, míg ezt meghaladóan a keresetet a sérelemdíjat érintő részében elutasította.
- [10] A vagyoni kártérítés tekintetében a keresetet túlnyomó részében teljesítette, a hagyatéki eljárás közjegyzői költségét azonban nem minősítette kárnak, így ebben a részében a keresetet elutasította.
- [11] A keresettel érvényesített és a megítélt követelés arányára figyelemmel úgy foglalt állást, hogy a felperesek igényt tarthatnak a ténylegesen megítélt összeg alapján perköltségük megtérítésére. Az általuk felszámított ügyvédi munkadíjat azonban eltúlzottnak találta, és azt a készkiadásokkal együtt 1.007.590 forintban állapította meg. Az I.-III. rendű felpereseket kötelezte az elutasított keresetük után elsőfokú eljárási illeték megfizetésére, az alperest pedig az állam által előlegezett szakértői költség megtérítésére.
- [12] Az elsőfokú bíróság keresetet nagyobb részben teljesítő ítéletével szemben mind a felperesek, mind pedig az alperes fellebbezéssel éltek.
- [13] A felperesek az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, az alperest sérelemdíj címén terhelő marasztalási összeg felemelését kérték az I. rendű felperes tekintetében 7.000.000 forintra, a II.-III. rendű felperesek tekintetében pedig 5.000.000 forintra. Kérték az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás módosítását, annak mellőzését, hogy néhai hozzátartozójuk szív- és érrendszeri implantátummal rendelkezett, annak rögzítését, hogy belgyógyászati jellegű megbetegedései az alkalmazott terápia mellett egyensúlyban voltak tarthatók, jelentősen nem korlátozták mindennapi életvitelében, továbbá hiányolták tanúl tanú nyilatkozatának értékelését a néhai jövőbeni terveit, életkilátásait illetően. A sérelemdíj összegét érintő fellebbezési kérelem kapcsán hangsúlyozták, hogy az elsőfokú bíróság nem vette kellő súllyal figyelembe a káridőponti ár- és értékviszonyokat, valamint a bírói gyakorlat által hasonló esetekben alkalmazott kártérítési összegek nagyságrendjét, a jogsértés súlyát és a felróhatóság magas fokát. Kiemelték, hogy az elsőfokú eljárásban hivatkoztak a Fővárosi Ítéltábla P.25.681/2005/65. számú ítéletére azzal, hogy az ott megállapított összegek összehasonlítható adatként szolgálhatnak, figyelembe véve az ár- és értékviszonyok 2004 és 2017 közötti változását, a kumulatív infláció 63%-os mértékét. Úgy ítélték meg, hogy a sérelemdíj magánjogi büntetés funkciójának érvényre juttatása során az elsőfokú bíróság nem értékelte kellő súllyal a 2018. augusztus 31. napján kelt és a kiegészítő szakértői véleményben körülírt összesen öt szabályszegést, három súlyosan felróható szakorvosi mulasztást, és a jogsértés súlyát (halál). Külön kifogásolták a javukra megállapított perköltség összegét és az I.-III. rendű felperesek le nem rótt kereseti eljárási illeték részbeni megfizetésére kötelezését azzal az indokkal, hogy az általuk előterjesztett igény nem volt nyilvánvalóan eltúlzott, így indokolt lett volna az elsőfokú bíróság részéről a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 83.§ (3) bekezdésének alkalmazása.

- [14] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és elsődlegesen a kereset teljes elutasítását, másodlagosan a megállapított sérelemdíj összegének leszállítását kérte az I. rendű a felperes esetében 3.000.000 forintra, a II.-III. rendű felperes tekintetében 1.000.000 forintra, a IV.-IX. rendű felperesek sérelemdíj iránti keresetének, és a felperesek vagyoni kártérítés iránti keresetének teljes elutasítása mellett. Fellebbezésének indokolásában hangsúlyozta, hogy az igazságügyi orvosszakértői véleményt az elsőfokú eljárásban sem találta megalapozottnak, ugyanis a felperesek hozzátartozójának zárt osztályon történő elhelyezése – a felvételkor rekonstruált öngyilkossági krízisállapot veszélyeztető ívének mérséklődése miatt – nem volt indokolt, amely egyébként az I. rendű felperes kifejezett kérése is volt. A nyílt osztályon gondoskodott a beteg megfelelő kezeléséről és felügyeletéről, a nővér a hozzátartozó jelzése után és az éjszakai viziten is meggyőződött a beteg állapotáról, melynek eredményeként nem volt szükséges és elvárható az ügyeletes orvos tájékoztatása. Utalt arra is, hogy a beteg eltökélt öngyilkossági szándékát a zárt osztályon is megvalósíthatta volna. A néhai kezelését antidepresszívummal megkezdték, amelyet szorongásoldóval egészítettek ki, a gyógyszeres kezelés késleltetett hatásának kiváltására általában alkalmazott parenterális antipszichotikum adása azonban esetében életveszélyes kockázatot jelentett volna, a pszichoterápiás kezelés pedig szakmai javallat hiányában nem jöhetett szóba. Az alperes fenntartotta azt a szakmai álláspontját, hogy a felperesek hozzátartozójának sorsszerű megbetegedései a halál adott időpontban való beálltában részoki szereppel bírtak.
- [15] A sérelemdíj összegének meghatározása kapcsán kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte kellő súllyal az elhunyt hozzátartozó megbetegedéseit, azok kihatását a várható életvitelére. Hangsúlyozta, hogy a II.-III. rendű felperesek felnőttek, önálló családot alapítottak, a néhaitól hosszú ideje külön élnek, amely miatt indokolt a részükre megállapított sérelemdíj összegének leszállítása, illetve IV.-IX. rendű felperesek tekintetében marasztalásának teljes mellőzése. A vagyoni károk álláspontja szerint nem állnak okozati összefüggésben az alperesi tevékenységgel, nem voltak előre láthatók, így megtérítésükre nem köteles.
- [16] A felek fellebbezési ellenkérelme az ellenérdekű fél fellebbezése kapcsán az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. A beavatkozó az alperes fellebbezésének teljesítését kérte.
- [17] A fellebbezések nem megalapozottak.
- [18] A másodfokú bíróság a Pp. 369.§ (3) bekezdés a) pontja szerinti felülbírálati jogkörében eljárva az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás felperesek által kért módosítására indokot nem látott.
- [19] A kórház Sürgősségi Betegellátó Osztályának 2017. június 13. napján kelt lelete BNO kóddal megjelölve tartalmazza, hogy a néhai szív- és érrendszeri implantátumot visel. Az elsőfokú bíróság ítélete rögzíti, hogy a néhait belgyógyászati jellegű megbetegedései jelentősen nem korlátozták. Ugyancsak tartalmazza az elsőfokú ítélet a néhai perادات, köztük a tanúvallomások által megállapítható egészségi állapotát, pszichés státuszát, családban betöltött szerepét.
- [20] Nem volt helye a Pp. 369.§ (3) bekezdés c) pontja szerinti felülbírálati jogkörben az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetések levonásának, a megállapított tények másként minősítésének sem.
- [21] Az alperes fellebbezésében az Eü.tv. 77.§ (3) bekezdésére, illetve a Ptk. 6:521.§-ának megsértésére hivatkozással állította, hogy a felperesek hozzátartozójának ellátása során az elvárható gondossággal, a szakmai szabályok és ellátások betartásával járt el, valamennyi körülmény mérlegelése alapján a néhai öngyilkossági szándéka nem volt előre látható.
- [22] Az Eü.tv. 244.§ (2) bekezdése szerint az egészségügyi szolgáltatásokkal összefüggésben keletkezett kárigényekre, illetve személyiségi jogsértések esetén követelhető igényekre a Ptk.-

nak a szerződésen kívül okozott károkért való felelősségre, valamint a személyiségi jogok megsértésének szankcióira vonatkozó szabályait kell megfelelően alkalmazni, így az elsőfokú bíróság helyesen hívta fel a Ptk. 2:51.§ (1) bekezdését, 2:52.§-át, 2:53.§-át, valamint a Ptk. 6:519.§-át, 6:521.§-át és az Eü.tv. 77.§ (3) bekezdését.

- [23] A perben nem volt vitás, hogy a felperesek hozzátartozója az alperesi egészségügyi intézményben akkor követett el öngyilkosságot, amikor az alperesnek kellett volna gondoskodnia az egészségi állapotának megfelelő ellátásáról, gyógyításáról, és – ennek keretében – nyilvánvalóan a felügyeletéről is. Annak vizsgálata, hogy az alperes a néhai felügyelete során az elvárható gondossággal járt-e el, nem az okozati összefüggés, hanem a felróhatóság körébe tartozik. Ezért az alperes kötelezettsége volt annak bizonyítása, hogy a kezelés, a felügyelet és ezáltal az önkárosítás megelőzése érdekében az adott helyzetben elvárható valamennyi intézkedést megtette, a néhai öngyilkossága azonban így sem volt elkerülhető.
- [24] A más eljárásban beszerzett és a peres eljárás során kiegészített szakértői vélemény alapján az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes kimentése sikertelen volt.
- [25] A szakvélemény és az annak alapját képező egészségügyi dokumentáció alapján nem kétséges, hogy a felperesek hozzátartozója pszichiátriai betegséggel küzdött, kórházi felvételét közepes depressziós epizód és öngyilkosság veszélye indokolta. Az a tény, hogy a vizsgálatok eredményeként az ápolási dokumentációban rögzítettek szerint kapcsolata a környezetével megfelelő, együttműködő volt, nem jelenthette az önkárosítási szándékkal való felhagyást, hanem csupán azt, hogy szigorúan a vizsgálat időpontjában nem volt veszélyeztető vagy közvetlenül veszélyeztető állapotban. Az alperesnek tehát az előzmények, különösen a közeli időpontban végrehajtott öngyilkossági kísérlet miatt számolnia kellett azzal, hogy a felperesek hozzátartozójának magatartása – pszichiátriai betegsége és suicid készítése folytán – továbbra is magában hordozhatja az önkárosítás lehetőségét.
- [26] Bár a zárt osztályon történő elhelyezése nem volt feltétlenül szükséges, a megfelelő felügyeletet biztosítani kellett volna, különösen azt követően, hogy a II. rendű felperes telefonon öngyilkossági szándékra utaló beszélgetésről tájékoztatta a szolgálatban lévő nővért. A nővérnek haladéktalanul értesítenie kellett volna az ügyeletes orvost, akár még korlátozó intézkedések megtételére is jogosult lett volna, az orvos utólagos tájékoztatása mellett. Antipszichotikum adása a szakvélemény szerint nem volt indokolt, pszichoterápiás kezelése még nem indulhatott meg, a megkezdett antidepresszáns gyógykezelés helyes volt, de az a szakértői megállapítás, mely szerint a kezelés csak 7-10 nap elteltével hozta volna meg a kívánt eredményt, ugyancsak a fokozott felügyelet indokoltságát támasztotta alá. Egyértelmű volt a szakvélemény abban a tekintetben is, hogy a szorongáscsökkentő gyógyszerből nagyobb adag lett volna indokolt, míg a halál adott időpontban való bekövetkezésében az egyéb sorsszerű betegségek szerepét a szakvélemény egyértelműen kizárta. Amennyiben az öngyilkossági késztetést a jelzéseket követően megfelelően értékelték volna az ellátásban résztvevők, úgy a felperesek hozzátartozójának öngyilkossága elkerülhető lett volna.
- [27] A Ptk. 6:521.§-ára hivatkozással a haláleset és a megítélt vagyoni károk közötti okozati összefüggés hiányát is alaptalanul állította az alperes. A felhívott jogszabályhely szerint nem állapítható meg az okozati összefüggés azzal a kárral kapcsolatban, amelyet a károkozó nem látott előre és nem is kellett előre látnia. Előrelátható az, amellyel az adott körülmények között észszerűen előre számolni lehet. A fentiek szerint az alperes számára a józan logika szabályait követve előre látható következmény volt nemcsak a néhai öngyilkossága, és az, hogy annak folytán sérülhet a hozzátartozók személyiségi joga, hanem az is, hogy hozzátartozójuk halálával kapcsolatban vagyoni káraik keletkezhetnek.

- [28] A sérelemdíj összegét az I.-III. rendű felperesek esetében mindkét fellebbezés érintette, míg az alperes fellebbezése kiterjedt a IV.-IX. rendű felperesek sérelemdíj iránti keresetének elutasítására is.
- [29] A Ptk. 2:52.§ (3) bekezdése szerint a sérelemdíj mértékének meghatározásánál a bíróságnak az eset körülményeire – különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és a környezetre gyakorolt hatására – kell figyelemmel lennie.
- [30] Bár az idézett jogszabályhely alapján a sérelemdíjban megjelennek magánjogi büntető elemek is, az elsősorban az okozott nem vagyoni sérelmek kompenzálására hivatott jogvédelmi eszköz, elsődleges funkciója, hogy az elvesztett életörömet vagyoni eszközökkel pótolja, az elszenvedett sérelem hozzávetőleges kiegyensúlyozásáról vagyoni szolgáltatás nyújtásával gondoskodjon. A sérelemdíj mértékének meghatározásánál ezért figyelembe kell venni a sértettet ért hátrány mibenlétét, jellegét és annak kihatásait. A felpereseket ért nem vagyoni sérelem megítéléséhez a hozzátartozó halálával elvesztett családi kapcsolatok lényegi jellemzőit kellett feltárni, amely az elsőfokú eljárásban kellő körültekintéssel megtörtént.
- [31] Az I. rendű felperes idősebb korban, több évtizedes együttélés után veszítette el a házastársát, a nála fellépő gyász, fájdalom, egyedüllét, a megrendült biztonságérzet mind olyan sérelmek, amelyek indokolják a magasabb összegű sérelemdíj megállapítását.
- [32] A II.-III. rendű felperesek kapcsán nem vitatható, hogy a felnőtté váló gyermek számára a párkapcsolat, illetve a saját gyermekéhez fűződő szülői kapcsolat válik az elsődleges társas kapcsolattá, ez azonban nem jelenti azt, hogy a saját háztartásában élők pótolnák a szülőket. A párkapcsolat nem a szülő pótlására és különösen nem a helyettesítésére szolgál, a gyermek és szülő közötti, valamint a párkapcsolat is önálló jelentősége folytán, a saját funkciójában válik a személyiség részévé. A II.-III. rendű felperesek önálló élete, párkapcsolata a részükre megítélt sérelemdíj összegének leszállítására nem ad alapot.
- [33] A IV.-IX. rendű felperesek esetében sem vitás, hogy személyiségük jövőbeni kibontakozását hátrányosan érinti a nagyszülő elvesztése, amely akkor is kellő alapul szolgál a sérelemdíj megítéléséhez, ha szüleikkel és nem a nagyszülőjükkel éltek közös háztartásban.
- [34] Az alperes fellebbezési érvelésével kapcsolatosan hangsúlyozza a másodfokú bíróság, hogy a család önmagában attól nem bomlik fel, hogy a gyermekek már külön háztartásban élnek, nagykorúságukat követően önálló életvitelre rendezkednek be. A család szerepe nem merül ki a közös háztartásban élésben, hanem lényege az összetartás, a kölcsönös segítség, a bizalom, az egymásra figyelés, amely az örömeiben való osztozás mellett segíti a családtagokat a hétköznapi élet nehézségeinek megoldásában, a sérelmek feldolgozásában is, amely szerepének betöltését önmagában a fizikai távolság nem zárja ki.
- [35] A felperesek hozzátartozójának a családban betöltött szerepével összefüggésben utal a másodfokú bíróság a kiegészítő szakértői véleménynek arra a megállapítására, amely szerint a néhai belgyógyászati jellegű betegségei az alkalmazott terápia mellett egyensúlyban voltak, belgyógyászati jellegű megbetegedései jelentősen nem korlátozták a mindennapi életvitelében. Életvitelét a pszichés zavar szűkítette be, örömtelenítette el, azonban a pszichés zavar, a depressziós zavar megfelelő pszichiátriai szakorvosi, gyógyszeres és pszichoterápiás kezelés hatására jelentősen javulhatott volna. Ugyanakkor azt az elsőfokú bíróság által helyesen értékelt körülményt sem lehetett figyelmen kívül hagyni, hogy a néhai az életkorából adódóan szükségszerűen rosszabbodó belgyógyászati betegségei miatt az elkövetkező időszakban egyre inkább a hozzátartozói segítségére szorult volna.
- [36] Nem értett egyet a másodfokú bíróság azzal a felperesi megközelítéssel, amely szerint az általuk hivatkozott eseti döntésben megítélt nem vagyoni kártérítés összegének indexálásával kellett volna az elsőfokú bíróságnak a sérelemdíj mértékét megállapítania. Egy kiragadott

ítélet nyilvánvalóan nem jelenthet a bíróság számára megfelelő kiindulási alapot, az összecszerűsége a fentebb felsorolt szempontok figyelembevételével, az ügy egyedi jellegzetességeit szem előtt tartva kell meghatározni.

- [37] Az elsőfokú bíróság által megállapított sérelemdíjak összege kifejezésre juttatja a sérelemdíj magánjogi büntetés funkcióját is, annak hangsúlyozásával, hogy az alperes felróható magatartásainak katalógusát a felperesi fellebbezés a büntető eljárásban beszerzett szakvélemény alapján tartalmazza, amelyet azonban a Pp. 306.§-ában írt feltételek hiányában nem lehetett figyelembe venni. Az kétségtelen, hogy a közjegyzői eljárásban beszerzett, és a perben felhasznált szakvélemény ismertette a büntető eljárásban készült szakértői véleményt, azonban szakmai megállapításait nem minden tekintetben osztotta.
- [38] Összességében a másodfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy az elsőfokú bíróság valamennyi fenti szempontot figyelembe véve, a 2017. évi ár- és értékviszonyokat és a más hasonló ügyekben kialakult bírói gyakorlatot is szem előtt tartva helyesen határozta meg a sérelemdíj összegét az I. rendű felperes esetében 5.000.000 forintban, a II.-III. rendű felperesek esetében személyenként 3.000.000 forintban, és akkor sem tévedett, amikor az alperest a IV.-IX. rendű felperesek részére is sérelemdíj fizetésére kötelezte.
- [39] Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgyát érintő fellebbezett részében a Pp. 383.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.
- [40] A Pp. 83.§ (3) bekezdése és a 102.§ (1) bekezdése alapján ugyanakkor mellőzte az I.-III. rendű felperesek elsőfokú eljárási illetékben marasztalását, mert az igényelt összeg nem volt nyilvánvalóan eltúlzott.
- [41] Az elsőfokú bíróság a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (R.) 3.§ (2) bekezdés a) és b) pontjainak felhívásával, a Pp. 83.§ (3) bekezdése szerint állapította meg a felperesek részére járó perköltséget. Nem a pervesztesség-pernyertesség arányát vette alapul, hanem a felperesek részére ténylegesen megítélt összeg képezte az ügyvédi munkadíj számításának alapját, így a felperesek elsőfokú perköltséget támadó fellebbezése nem volt teljesíthető.
- [42] A pernyertesség-pervesztesség arányát szem előtt tartva a Pp. 83.§ (2) bekezdése és az R. 2.§ (1) bekezdés a) pontja alapján döntött a másodfokú bíróság a fellebbezési eljárásban felmerült perköltség viseléséről, és a Pp. 102.§ (1) bekezdése szerint kötelezte az I.-III. rendű felpereseket a sikertelen fellebbezés folytán a feljegyzett fellebbezési eljárási illeték megfizetésére. Az alperes illetékben marasztalását személyes illetékmentességére figyelemmel az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 4.§ (1) bekezdése alapján mellőzte.

Pécs, 2021. október 14.

Dr. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács János s.k. előadó bíró, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. bíró